

“ဒီဗီဘီဒီဘီဘီ” အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဒီဗီဘီ သတင်းဌာနက စနေနေ့တိုင်း ရိုက်ကူးပြီး ဒီဗီဘီရုပ်သံလိုင်းမှာ အထက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ထုတ်လွှင့် တင်ဆက်ပါတယ်။

DVB Debate ဟာ မိမိတို့ရဲ့အတွေးအမြင် အယူအဆတွေကို လွတ်လပ်စွာ သဘောကွဲလွဲနိုင်ဖို့၊ အပြန်အလှန် နားလည်မှုတွေကို တည်ဆောက်နိုင်ဖို့၊ မြန်မာ့အနာဂတ် ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေဖို့၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာရှိနေတဲ့ ပြဿနာတွေကို အဖြေရှာနိုင်ဖို့၊ လူတိုင်းပါဝင်နိုင်ပြီး မတူကွဲပြားတာတွေကို လက်ခံပေးနိုင်ဖို့၊ အချေအတင်ဆွေးနွေးတဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ပေါ်ထွက်လာစေဖို့ ရည်ရွယ်ပါတယ်။

မီဒီယာတွေနဲ့ အသင်းအဖွဲ့တွေကိုလည်း အခုလို လွတ်လပ်ပွင့်လင်းတဲ့ ဒီဘီဘီရဲ့ အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲမှာ ပါဝင်ဖို့ကို ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်။

အပတ်စဉ် သတင်းထုတ်ပြန်ချက်တွေ၊ သတင်းဓာတ်ပုံတွေနဲ့ ဒီဘီဘီကာတွန်းကို ရုပ်သံရိုက်ကူးပြီး မကြာခင်မှာပဲ ဒီဗီဘီဒီဘီဘီရဲ့ Facebook စာမျက်နှာနဲ့ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

Debate on DVB TV	
Sunday:	19:15 (New), 21:00
Monday:	10:15, 15:15, 21:00
Wednesday:	10:15, 15:15
Friday:	15:15, 21:00

အမှတ် - ၄၅၄၊ ၇ လွှာ၊
 ကုန်သည်လမ်းနှင့်
 ဗိုလ်ကလေးဈေးလမ်းထောင့်၊
 ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

DVB

ယခုအပတ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေးခွန်းကတော့

“သဘာဝဘေးကို ရင်ဆိုင်ဖို့ ဘယ်လောက် အသင့်ဖြစ်ပြီလဲ”

ဖြစ်ပါတယ်။

မှတ်ချက်ပေးလိုတာ

အကြံပြုလိုတာ

မေးမြန်းလိုတာတွေ ရှိပါက ရုံးချိန်အတွင်း

ဖုန်းနံပါတ် +၉၅ ၉၄ ၅၉၈ ၆၅ ၉၄၀ နဲ့

debate@dvb.no ကို ဆက်သွယ်ပြီး

"သဘာဝဘေးကို ရင်ဆိုင်ဖို့ ဘယ်လောက် အသင့်ဖြစ်ပြီလဲ" (သာလွန်စောင်းထက်)

သဘာဝသယံဇာတ ပေါ်ကြွယ်ဝတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ သဘာဝသယံဇာတတွေကို အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူသုံးစွဲမှုရဲ့ နောက်ဆက်တွဲ သစ်တောပြုန်းတီးမှု၊ ဒီရေတောပြုန်းတီးမှု အပါအဝင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးမှုတွေကြောင့် ယခင်ကထက် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်တွေကို ပိုမိုရင်ဆိုင်လာရပါတယ်။ မုန်တိုင်း၊ ငလျင်၊ ရေကြီးရေလျှံ၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှု စတဲ့ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တွေကို မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းလိုလို ကြုံတွေ့နေရပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း ဒီလို သဘာဝဘေးတွေကို ကြုံတွေ့ရမှုတွေကို ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနိုင်ခြင်း မရှိသေးဘဲ သဘာဝဘေးတွေကြောင့် ပြည်သူအများစု အမြဲလိုလို ဒုက္ခပင်လယ် ဝင်နေရဆဲပါ။ ဒီလို သဘာဝဘေးတွေကို ချက်ချင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိသေးတာဟာ အစိုးရ ပေါ်လစီပိုင်းမှာ လိုအပ်ချက်ရှိနေလို့လား၊ ဘတ်ဂျက်ရရှိမှု နည်းလို့လား ဘာကြောင့်ပါလဲ။

သဘာဝဘေးတွေနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ

Global Climate Risk Index လို့ ခေါ်တဲ့ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ရာသီဥတုဒဏ် ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ခံနေရတဲ့ နိုင်ငံတွေထဲမှာ နိုင်ငံပေါင်း ၁၈၅ နိုင်ငံရှိတဲ့ အနက် မြန်မာနိုင်ငံက နံပါတ် ၂ ချိတ်ထားတာမို့ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဒဏ်ကို အဆိုးဝါးဆုံး ခံနေရတဲ့ နိုင်ငံတစ်ခု ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒီအညွှန်းကိုနီးအရ ဆိုရင် မြန်မာနိုင်ငံဟာ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဒဏ်ကို အဆိုးဝါးဆုံး ခံနေရတာ၊ သဘာဝဘေးတွေကို ပြန်လည် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ဖို့ လိုအပ်နေတာကတော့ အသေအချာပါပဲ။

နာဂစ်ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်း

၂၀၀၈ ခုနှစ် မေလ ၂ ရက်နေ့မှာ မြန်မာနိုင်ငံကို အင်အားကြီးမားတဲ့ ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်း နာဂစ်ဝင်ရောက် တိုက်ခတ်ခဲ့ပြီး ရန်ကုန်နဲ့ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး တစ်ခုလုံးကို ပျက်စီးမှုများစွာ ဖြစ်စေခဲ့ပါတယ်။ အထူးသဖြင့်တော့ တရားဝင် စာရင်းဇယားအရ လူပေါင်း ၁၄၀၀၀၀ အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ရပြီး ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု ပမာဏက ကြီးမားလွန်းခဲ့ပါတယ်။ နိုင်ငံတကာ ဝင်ရောက်ကူညီဖို့ ပြင်ဆင်ခဲ့ကြပေမယ့်လည်း အဲဒီအချိန်က စစ်အစိုးရက နိုင်ငံတကာ အကူအညီကို ချက်ချင်း လက်မခံဘဲ တုံ့ဆိုင်ခဲ့လို့ အသက်ရှင်ကျန်ရစ်သူတွေ အရေးပေါ် ကယ်ဆယ်ရေးအတွက် ခက်ခဲခဲ့ရပါတယ်။ နောက်ပိုင်း အရေးပေါ်ကူညီရေးတွေကို လက်ခံခဲ့ပေမယ့် ပြန်လည် ထူထောင်ရေးအတွက် သေသေချာချာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းမရှိလို့ ၉ နှစ်ကျော်ကြာတဲ့ အချိန်အထိ မုန်တိုင်းဒဏ်သင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသတွေဟာ နာလန်မထူသေးပါဘူး။

ဂီရီဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်း

၂၀၁၀ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၂ ရက်နေ့မှာ ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်းဒေသကို ဂီရီဆိုင်ကလုန်း မုန်တိုင်းဖြတ် သန်းခွဲတာကြောင့် ၄၅ ဦး သေဆုံးကာ လူပေါင်း ၃ သိန်းနီးပါး မုန်တိုင်းဒဏ်ကြောင့် ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများ ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းတွေဟာ နှစ်ခြားပြီး မြန်မာနိုင်ငံကို ခပ်စိတ်စိတ် ဝင်ရောက် လာနေတာကလည်း ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုရဲ့

နောက်ဆက်တွဲ မြန်မာနိုင်ငံကို ထိခိုက်လာတဲ့ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အဖြစ် အသွင် ပြောင်းလဲလာပါတယ်။

တာလေငလျင်

မြန်မာနိုင်ငံဟာ ငလျင် ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်တဲ့ ပြတ်ရွေ့ကြော နှစ်ခုရှိနေပြီး စစ်ကိုင်းပြတ်ရွေ့နဲ့ ရှမ်းကုန်းပြင်မြင့် ပြတ်ရွေ့ကြောတွေဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ်လ ၂၄ ရက်နေ့မှာ ရှမ်းပြည်နယ် တာချီလိတ်မြို့နယ် အနီးမှာ ပြင်းအား ၆ ဒဿ ၈ အဆင့်ရှိ ငလျင်တစ်ခုလှုပ်ခတ်သွားခဲ့ပြီး လူ ၇၄ ဦး သေဆုံးကာ လူပေါင်း ၂ သိန်းနီးပါး ထိခိုက်ပျက်စီးမှုတွေ ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ ငလျင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကလည်း ခြိမ်းခြောက်နေပါတယ်။

ငလျင်ကြီးတွေ ဖြစ်ပေါ်စေတဲ့ စစ်ကိုင်းပြတ်ရွေ့မှာ ၁၉၃၀ မှာ လှုပ်ခဲ့တဲ့ ပဲခူးငလျင်က ပြင်းအား ၇ ဒဿ ၃ ရှိပြီး လူသေဆုံးမှု ရန်ကုန်ရော၊ ပဲခူးမှာပါ ၅၀၀ လောက် ရှိခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၃၀ နောက်ပိုင်း စစ်ကိုင်း ပြတ်ရွေ့ရဲ့ တောင်ဘက် အစွန်ဆုံးအပိုင်းမှာ ငလျင်ကြီးတွေ လှုပ်ခတ်တာမျိုး မရှိသေးတာမို့ အင်အားပြင်း ငလျင်တွေ နောက်တစ်ကြိမ် ပြန်လာနိုင်တဲ့ အလားအလာ ရှိတယ်လို့ ပညာရှင်တွေ ခန့်မှန်းနေကြပါတယ်။

အရည်အသွေး အာမခံချက်မရှိတဲ့ အထပ်မြင့် အဆောက်အအုံတွေနဲ့ နေထိုင်နေကြတဲ့ ရန်ကုန် လူဦးရေ ၆ သန်းကျော်ဟာ ငလျင်ဆိုတဲ့ သဘာဝဘေးကို ရင်ဆိုင်ဖို့ အဆင်သင့်မဖြစ်သေးတဲ့အပြင် အစိုးရ အနေနဲ့လည်း ငလျင်ဒဏ်ကို ပြန်လည် တုံ့ပြန် ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ ပြင်ဆင်ထားတာမျိုး မရှိသေးတာကတော့ အသေအချာပါပဲ။

ရွှေဘိုငလျင်

၂၀၁၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့ စစ်ကိုင်းတိုင်း ရွှေဘိုမြို့နယ်မှာ ပြင်းအား ၆ ဒဿ ၈ အဆင့်ရှိ ငလျင် လှုပ်ခတ်သွားခဲ့ပြီး လူ ၂၆ ဦး သေဆုံးကာ လူတစ်သောင်းကျော် ငလျင်ကြောင့် အပျက်အစီးတွေ ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ဒါ့အပြင် တံတားတွေကျိုးတာ အပါအဝင် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးတွေလည်း ပြတ်တောက် သွားခဲ့ပါတယ်။ ဒီငလျင်က စစ်ကိုင်းပြတ်ရွေ့ လှုပ်ရှားမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ ငလျင်ပါ။

မဟာဆန် ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်း

၂၀၁၃ ခုနှစ် မေလ ၅ ရက်နေ့ ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်အတွင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်း မဟာဆန်ဟာ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံတွင်းကို ဝင်ရောက် တိုက်ခတ်ခဲ့ပေမယ့်လည်း ရခိုင်ဒေသမှာ မုန်တိုင်းဒဏ်ခံခဲ့ရပြီး လူပေါင်း ၁ သိန်း ကျော် အရေးပေါ် ပြောင်းရွှေ့မှုတွေ လုပ်ဆောင်ခဲ့ရတယ်။

နိုင်ငံတဝန်း ရေကြီးမှုများ

၂၀၁၅ ဇူလိုင်လကနေ ဩဂုတ်လအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်း ရေကြီးမှုတွေ အကြီးအကျယ် ကြုံတွေ့ခဲ့ရပြီး စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ ချင်းပြည်နယ်၊ မကွေးတိုင်း၊ ဧရာဝတီတိုင်း၊ ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ် စတဲ့ ပြည်နယ်တိုင်းဒေသကြီးတွေမှာ ရေကြီးမှု အကြီးအကျယ် ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။

လူပေါင်း ၁၇၂ ဦး သေဆုံးပြီး လူပေါင်း ၁ ဒဿ ၇ သန်း ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ရတာမို့ မြန်မာ့သမိုင်းမှာ အကြီးကျယ်ဆုံးသော ရေကြီးရေလျှံမှု ကပ်ဘေးကြီးတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့တယ်။

အယ်နီညိုရာသီဥတု

၂၀၁၅ ခုနှစ်နဲ့ ၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံဟာ အလွန်ပြင်းထန်တဲ့ အယ်နီညို ရာသီဥတုကို ခံစားခဲ့ရပြီး အဲဒီအယ်နီညို ရာသီဥတုဟာ ၁၉၅၀ နောက်ပိုင်း မြန်မာနိုင်ငံ ကြုံတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ရာသီဥတုတွေထဲမှာ အဆိုးဝါးဆုံး ပုံပြင်းတဲ့ ရာသီဥတု ဖြစ်ပါတယ်။ သောက်သုံးရေတွေ ပြတ်လပ်၊ ရေအိုင်တွေ ခမ်းခြောက်၊ စိုက်ပျိုးရေး အလုပ်တွေ ထိခိုက်တဲ့အပြင် လူသေဆုံးမှုတွေ ဆက်တိုက် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီပြင်းထန်တဲ့ ရာသီဥတုကြောင့်ပဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် များစွာထိခိုက်မှု ရှိခဲ့ပြီး ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်တွေ ပိုမို ဖြစ်စေတယ်လို့ ပညာရှင်တွေက ထောက်ပြကြပါတယ်။

သဘာဝဘေးတွေ အစိုးရ ဘယ်လို တုံ့ပြန်သလဲ

မြန်မာနိုင်ငံဟာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တွေကို အကြီးမားဆုံးကြုံနေရပြီဆိုတာက နိုင်ငံတကာပညာရှင် အားလုံးက သဘောတူ လက်ခံထားကြပါတယ်။ ဒီလို သဘာဝဘေးတွေကို ပြန်လည် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ဖို့ဆိုရင် အစိုးရဘက်က မူဝါဒကောင်းတွေ ချမှတ်ရမယ့်အပြင် ရေတို၊ ရေရှည် စီမံချက်တွေ အချိန်နဲ့ တပြေးညီ ချမှတ် ဆောင်ရွက်ဖို့ လိုနေပါတယ်။

စစ်အစိုးရလက်ထက်ကစလို့ အခု NLD အစိုးရသစ်လက်ထက်ထိ အမျိုးသား သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီဆိုတာ ဖွဲ့စည်းနေပေမယ့်လည်း ကျရောက်လာတဲ့ သဘာဝဘေးတွေကို ထိထိရောက်ရောက် ကယ်ဆယ်ကူညီတာတွေတော့ မလုပ်ဆောင်နိုင်သေးပါဘူး။ အရေးပေါ်ကယ်ဆယ်ရေးနဲ့ ကူညီရေးအပိုင်းမှာတော့ အစိုးရနဲ့အတူ ပရဟိတအဖွဲ့အစည်းတွေ ကူညီ ဆောင်ရွက်တာရှိပေမယ့် လက်တွေ့ အရေးကြီးတဲ့ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနဲ့ ပြန်လည် တည်ဆောက်မြှင့်တင်ရေး အပိုင်းမှာတော့ လျစ်လျူရှု ခံနေရဆဲပါပဲ။

လူပေါင်း ၁ သိန်းခွဲနီးပါး သေဆုံးခဲ့ရတဲ့ နာဂစ်ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်း တိုက်ခတ်ခဲ့တာ ၉ နှစ်ကြာလာပြီ ဖြစ်ပေမယ့်လည်း အခုအချိန် မုန်တိုင်းဒဏ်သင့် ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသမှာ မူလအခြေအနေအထိ ပြန်လည် မရောက်ရှိသေးတာက ဥပမာကောင်း တစ်ခုပါပဲ။ မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ အနာဂတ်မှာလည်း သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်တွေကို အခုထက်ပိုမို ရင်ဆိုင်လာရဖို့ ရှိနေတာမို့ မူဝါဒကောင်း၊ ပြင်ဆင်မှုကောင်း၊ နည်းပညာကောင်းများစွာနဲ့ ကြိုတင် ပြင်ဆင်ထားခြင်း မရှိရင်တော့ ဘေးဒဏ်သင့် ပြည်သူတွေအနေနဲ့ အရေးပေါ်အကူအညီလို့ ခေါ်တဲ့ ရိက္ခာအနည်းငယ်လောက်က လွဲလို့ ပြန်လည် ထူထောင်နိုင်ဖို့ အခွင့်အရေးရရှိဖို့တော့ အလှမ်းဝေးနေကြဦးမှာပါ။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကို ရင်ဆိုင်ဖို့ဆိုရင် ကောက်ရိုးမီးပုံစံ မဟုတ်ဘဲ ရေရှည် ကြံ့ကြံ့ခံတဲ့ မူဝါဒနဲ့ စီမံချက်တွေ အမြန်ဆုံး ချမှတ်ဆောင်ရွက်ဖို့ အရေးကြီးနေပါတယ်။